

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 2 Å R G A N G

7. S E P T E M B E R 1 9 5 0

A V I N N H O L D E T : NR.
PAVELIG ENSYKLIKA OM DE MODERNE ÅNDSSTRØMNINGER - FRANSKE ÅNDSPROFILER II - RELIGIONENS STILLING UNDER TITO - HELGENEN SOM FORSTO Å LIDE - ET VERDIG KATOLSK FORUM - KATOLSK SPEIDING - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE. 31
32

NESTE NIJMMER KOMMER 20. SEPTEMBER 1950.

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neubergrgt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

**Vår Frue Villas kapell,
Montebello, Smedstad.**
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KATOLSK UNGDOMSBLAD

Ansvarlig redaktør:
Helge Røstad

Bladet utkommer 10 ganger årlig og koster i abonnement kr. 5.— pr. år. Redaksjonens og ekspedisjonens adresse: Akersv. 5, Oslo. Postgiro-konto nr. 14282.

Utgiver:

Norsk Katolsk Ungdomsforbund.

Augustnummeret inneholdt bl. a.:

En verden uten kjærlighet
(Pater Lombardi).

Sann kristendom (leder).
Ungdommens Helgen —
Maria Goretti.

Bokhylla — Kardinal Mindszenty
og «Paradoks».

Brev til en prest.
Lederskolen på Øm.
Nytt fra kirketrappen.

LILLESTRØM:

Storgaten 46. Søndag 10. september.
Kl. 11: Sangmesse med preken.

ST. HALLVARDSLAGE, OSLO
har møte søndag 17. september
kl. 19.30.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sannhet blir forkynt utover landet. Bladet som forsvarer Kristi Kirke og orienterer om dens liv og lære.

«St. Olav» trenger din støtte, —
ditt abonnement!

Liturgisk kalender:

SØNDAG 10. SEPTEMBER: 15. søndag etter pinse. Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Ev. Luk. 7, 11—16. Mandag: Protus og Hyacint, martyrer. Tirsdag: Marias navnefest. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Korssets opphøvelsesfest. Fredag: Marias syv smerter. Lørdag: Kornelius, pave og mart., Cyprian, biskop og martyr.

SØNDAG 17. SEPTEMBER: 16. søndag etter pinse. Ep. Efes. 3, 12—21. Ev. Luk. 14, 1—11. Mandag: Josef av Copertino, bekj. Tirsdag: Januarius og medmartyrer. Onsdag: Eustachius og medmartyrer. Im b r e d a g. Torsdag: Matteus, apost. og evang. Fredag: Thomas fra Villanova, bisk., bekj. Im b r e d a g. Lørdag: Linus, pave og mart. Im b r e d a g.

OBS. Onsdag 20. sept., fredag 22. sept. og lørdag 23. sept. er IMBRE-DAGER og forplikter til abstinens.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvartal, for utlandet + avisporto. Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor. Annonser må være innsendt innen fredag aften.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

62. ÅRGANG

7. SEPTEMBER 1950

NR. 31-32

«Humani Generis»

Ny ensykliska fra Pave Pius XII om de moderne åndsstrømninger

*Slag i slag følger det ene betydelige dokument det annet fra den utrettelige Pave Pius XII's hånd. Denne gang gjelder det et rundskriv av 12. august d. å., der den Hellige Far henleder hierarkiets oppmerksomhet på visse villfarende anskuelser som truer med å undergrave den katolsk-kristne lære. Det er for så vidt tanker Pius XII gjentagne ganger har uttalt. Men i denne ensykliska, som bærer navnet *H u m a n i g e n e r i s*, d. e. *Menneskeslekten*, etter begynnelsesordene i den latinske tekst, finnes disse tanker samlet under felles synspunkt og blir en dom over våre dagers åndelige situasjon, fattet med et klartskuende blikk og den store innsikt og oversikt som gir Kristi synlige stedfortreder slik en enestående stilling i vår tids åndsliv.*

H u m a n i g e n e r i s har vakt gjenklang over hele verden, også i Norge. Vi vil derfor la et redaksjonelt kommentar vike for selve rundskrivets tekst og straks i dette nummer av *St. Olav* ta fatt på den norske gjengivelsen *in extenso*. Vi regner med å få med hele ordlyden i løpet av de to neste numre.

Ærverdige brødre,

hilsen og den apostoliske velsignelse!

For alle ærligsinnede mennesker, framfor alt for de oppriktige og trofaste Kirkens barn, har uenighet og villfarelse i de religiøse og moralske spørsmål alltid vært opphav og årsak til dypeste smerte, men særlig i dag som vi er vitne til hvordan selve prinsippene som rår den kristne kultur blir krenket fra alle hold.

Det er i grunnen ikke noe å undre seg over at den slags uenighet og villfarelser til alle tider har vært å finne utenfor Kristi hjord. Ennskjønt den menneskelige fornuft med sine krefter og sitt naturlige lys i og for seg virkelig er i stand til å nå til en sann og sikker erkjennelse av den ene personlige Gud, som ved sitt forsyn opprettholder og styrer verden, — ja også kan nå til en erkjennelse av naturloven, som Gud har preget inn i vår sjel, så er det likevel mange ting som hindrer fornuften i å gjøre effektivt og

gagnlig bruk av denne sin naturlige evne. For siden de sannheter som gjelder Gud og forholdet mellom menneskene og Ham langt overgår de sansbare tings orden, så krever de offer og forsakelse når de spiller inn i og former det praktiske liv.

Hindringene som møter det menneskelige intellekt i strevet om disse sannheter, skriver seg så vel fra fantasien som fra de slette lidenskaper som har sin rot i arvesynden. Følgen er at folk gjerne i disse ting vil ha *det* til å være vrangt eller iallfall tvilsomt som de selv *ikke vil* skal være sant! En må derfor si at den guddommelige Åpenbaring er en moralsk nødvendighet for at det som på det religiøse og moralske område i og for seg ikke er utilgjengelig for erkjennelsen, også i menneskeslektens aktuelle situasjon, kan erkjennes av alle på en lett, trygg og ufeilbar måte.¹

¹ Conc. Vatic. D. B. 1876, Const. *De Fide Cath.*, cap. 2, *De revelatione*.

Det kan for øvrig sogar hende at tanken blir oppholdt av vansker omkring selve *troverdighetsspørsmålet* til den katolske tro til tross for at der fra Guds side er blitt gitt så mange og vidunderlige ytre tegn tilstrekkelig til at en også bare med det naturlige forstandens lys kan finne sikkert bevis for den kristne religions guddommelige opphav. Men forledet av fordommer eller oppildnet av lidenskaper og dårlig vilje, er mennesket i stand til ikke bare å avvise selv det klareste språk fra den ytre evidens, men også å støtte fra seg de inspirasjoner som Gud inngir i vår sjel.

Enhver som iakttar dem som i dag står utenfor Kristi hjord, kan uten vanskelighet se hvilke hovedveier de lærde har slått inn på. En ser nemlig hvordan noen uten videre aksepterer og sanksjonerer den såkalte *evolusjonslære* som forklaring på alle tings opphav — uten at det imidlertid foreligger sikre beviser for den —, og like vilkårlig støtter de opp om hypotesen om en monistisk og panteistisk oppfatning av universet som underlagt en kontinuerlig utvikling. Tilhengerne av kommunismen f. eks. betjener seg av denne hypotesen nettopp for å kunne forsvare og utbre sin «dialektiske materialisme» og berøve sinnene ethvert begrep om Gud.

Påstandene om en slik evolusjonisme, hvorved alt som er absolutt, stabilt og uforanderlig forkastes, har banet veien for en ny villfarende filosofi, — en filosofi som rykker opp ved siden av *idealismen*, *immanentismen* og *pragmatismen* under navn av «eksistensialismen»; for når enhver uforanderlighet i tingenes vesen er slettet ut, er man etter foregivende bare opptatt av «eksistensen» hos de enkelte individer.

Til dette kommer en falsk «historisme» som bare bekymrer seg om hendingene i menneskelivet og undergraver fundamentene i enhver sannhet og absolutt lov, det være seg både innen filosofien og innen den kristne dogma.

I denne veritable meningsforvirring er det Oss til noen trøst å legge merke til dem som, en gang oppdratt i rasjonalismens prinsipper, nå ikke sjelden vender tilbake til kildene for den åpenbarte sannhet og erkjenner og bekjenner Guds Ord bevart i den Hellige Skrift som Teologiens fundament. På samme tid er det ubehagelig å fastslå at enkelte av disse i samme grad som de klynger seg fast til Guds ord, reduserer de verdien av den menneskelige fornuft, og jo høyere de setter autoriteten hos den Åpenbarte Gud, jo bitrere forakter de Kirkens læreembete som er innsatt av Kristus, Herren, for å verne om og utlegge de sannheter Gud har åpenbart. Denne forakt står ikke bare i strid med den Hellige Skrift, men viser seg rent erfaringsmessig å være forfeilet. For ofte beklager de samme «dissentere» seg offentlig om uenigheten som rår mellom dem på dogme-

lærens område, slik at de ubevisst faktisk anerkjenner nødvendigheten av et levende læreembete.

Imidlertid kan ikke disse tendenser, som mer eller mindre avviker fra den rette vei, ignoreres eller neglisjeres av katolske filosofer og teologer. De har den ansvarsfulle oppgave å forsvare de guddommelige og menneskelige sannheter og forplante dem i menneskesinnene. De må derfor så meget mer vel kjenne til disse meninger; for en kan ikke helbrede en sykdom som ikke først er kjent og studert; dertil kommer at det gjerne skjuler seg noe sant også i de falske påstander, og endelig nøder de selvsamme villfarelser vår forstand til å undersøke og utforske med større flid visse filosofiske og teologiske sannheter.

Hvis våre filosofer og teologer imidlertid begrenset seg til å samle det gode i disse doktriner ved nøye å gå inn på dem, da skulle det ikke være noen grunn for Kirkens Læreembete å tre inn i debatten. Men skjønt vi er klar over at de katolske lærere og lærde i alminnelighet vet å vokte seg for slike villfarelser, er det likevel en kjensgjerning at der i våre dager likesom i de apostoliske tider ikke mangler dem som i iver for alt nytt som passer og engstelige for å bli holdt for bakutseilte vi å vis de oppdagelser vitenskapen har gjort i vår framskrittsglade tid, søker å unndra seg veiledningen fra det hellige Lærerembete og følgelig er i fare for umerkelig å gli bort fra de åpenbarte sannheter, samt å trekke andre med seg og føre dem på villspor.

Det er også en annen fare å merke seg, og den er så meget mer graverende, fordi den så tydelig trer fram under skinn av edle motiver. I beklagelse over uenigheten og forvirringen som råder i menneskesinnene, beveget av en ubetenksom nidkjærhet og tilskyndet av et vilt ønske om å bryte ned skillene mellom de gode og ærligsinnete selv, griper noen til en slags «irenisme», som uten å akte de spørsmål som skiller menneskene, på den ene side med forente krefter forsøker å kaste tilbake den fremadstormende ateisme og på den annen side søker å forene de motsatte stillinger innen den kristne dogma. Og likesom man i sin tid spurte seg om Kirkenes tradisjonelle apologi snarere var til hinder enn til hjelp for å vinne sjeler for Kristus, så er der dem i våre dager som i fullt alvor drister seg til å foreslå om mon ikke teologien og den teologiske metode, praktisert i skolene med approbasjon fra den kirkelige øvrighet, ikke bare burde ytterligere bearbeides, men endog fullstendig reformeres. For slik, mener de, kan man mer effektivt utbre Kristi rike blant folk av alle kulturer og religiøse anskuelser verden over.

Hvis vedkommende ikke hadde noen annen hensikt enn ved hjelp av noen nyendringer å gjøre den kirkelige vitenskap og dens metode mer tilpasset forholdene og behovene av i dag, ville det ikke være

noe å frykte fra den kant. Imidlertid synes noen, ut fra en brennende, men rett betenkelig «irenisk» iver, å se en hindring for gjenopprettelsen av den broderlige enhet i det som faktisk baserer seg på selve de lover og prinsipper *Kristus* har gitt og på de institusjoner Han har grunnlagt, eller også på det som utgjør bolverket og fundamentet i troens integritet: Bryter alt dette sammen, får vi sannelig oppleve enheten — enheten i det felles kaos!

Disse forskjellige anskuelsene med utspring i beklagelige ønsker om noe nytt eller også fundert på prisverdige motiver, blir ikke alltid fremsatt etter samme skala, med den samme klarhet og med det samme språk; heller ikke er hjemmelmennene helt enig seg imellom. Det som i dag blir dosert av én, forsiktigvis under dekke av forbehold og distinksjoner, blir i morgen av andre, litt modigere i anslaget, offentlig og uhemmet lagt fram til forargelse for mange, særlig for den yngre klerus, og til skade for den kirkelige øvrighet. Om de vanligvis viser større forsiktighet i de trykte publikasjoner, tar de seg så meget større friheter når de behandler de samme emner i mindre avhandlinger delt ut til privatbruk, i stensilerte forelesninger og overfor forsamlinger. Nevnte synsmåter blir ikke bare gjort kjent blant medlemmene av sekular- og ordensgeistligheten, men også blant lekfolk, særlig blant dem som oppdrar og underviser ungdommen.

Når det gjelder Teologien, er der noen som har i sinne å ville redusere betydningen av dogmaet til et minimum, — fri selve dogmaet fra måten å uttrykke seg på. Denne måten, som i lange tider er brukt av Kirken og fremdeles preger de filosofiske begreper hos katolske lærde, skal i framstillingen av den katolske lære føres tilbake til en uttrykksmåte som er brukt i den Hellige Skrift og hos Kirkefedrene. På det viset håper de at dogmaet, fridd fra elementer som de sier er påhengt den egentlige guddommelige Åpenbaring, med hell kan sidestilles med de dogmatiske meninger hos dem som er skilt fra Kirken, og således skulle en litt etter litt komme til en sammen-smeltning av dogmaet og divergerende meninger.

Når den katolske kristenlære er redusert til slike tilstander, mener de dessuten, med tanken på å tilgodese tidens behov, at veien står åpen til at en kan uttrykke dogmene ved hjelp av begreper fra den moderne filosofi, enten det nå gjelder *immanentismen*, *idealismen*, *eksistensialismen* eller hvilket som helst annet system. Noen av de mer ytterliggående mener at dette ikke bare kan, men må gjøres fordi troens mysterier etter deres mening aldri kan uttrykkes ved hjelp av begreper som dekker det adekvate sannhetsinnhold, men bare av omtrentlige og varierende begreper. Disse manifesterer da på et sett sannheten, men nødvendigvis samtidig deformerer den. De holder det derfor ikke for absurd, men for absolutt nød-

vendig at teologien, på linje med de forskjellige filosofiske systemer som den gjennom tidene har betjent seg av, skifter de tradisjonelle begreper ut med nye. Teologien vil da etter deres mening på forskjellig, ja under visse synsvinkler på motsatt men likevel jamgodt vis, kunne gi de guddommelige sannheter en mer menneskelig uttrykksform. De føyer til at dogmehistorien består i å framstille de forskjellige former som den åpenbarte sannhet har ikledd seg etter de forskjellige doktriner og anskuelser oppstått i tidenes løp.

Etter hva Vi har sagt står det klart at disse tendenser ikke bare fører til en såkalt *dogmatisk relativisme*, men faktisk alt innebærer en sådan. Det er så at denne relativisme til overmål kan prale av en forakt for den tradisjonelle lære og for den terminologi den uttrykker seg med. Alle vet at de begrepsuttrykk som er tale om, enten de nå anvendes i undervisningen eller av Kirkens Læreembete, *kan* få bedre og fullkommere utforming. Det er for øvrig en kjent sak at Kirken ikke alltid har bundet seg til bruken av de og de samme ord og uttrykk. Likedan er det innlysende at Kirken ikke kan bindes til et hvilket som helst filosofisk motesystem. Derimot er det ingen grunn til å tro at de begreper og uttrykksformer som i løpet av en rekke århundrer i almen overensstemmelse ble formet av katolske lærde for å nå fram til en erkjennelse og forståelse av dogmaet, støtter seg på et sådant falleferdig fundament. Nei, de støtter seg tvert imot på prinsipper og begreper utledet fra en sann erkjennelse av de skapte ting. Og i utledningen av disse erkjennelser har den åpenbarte sannhet lik en stjerne lyst opp i menneskesinnet gjennom Kirken. Det er derfor ikke til å undre seg over om noen av disse begreper ikke bare er blitt nyttet på de alminnelige kirkemøter, men her har fått en slik sanksjon, at å fjerne seg fra dem ikke er tillatt.

Av disse grunner er det i aller høyeste grad uklokt å overse, avvise eller forringe de begreper og uttrykk som av personer med ry for begavelse og hellighet, — bevåket av et hellig Læreembete og også opplyst og ledet av den Hellige Ånd, — ofte gjennom århundrers arbeid er blitt formet og bedret for stadig nøyaktigere å kunne uttrykke troens sannheter, og så nå gå hen å erstatte dem med hypotetiske begreper og flytende og vage uttrykk fra den moderne filosofi, begreper og uttrykk som likesom gresset på marken er grønt i dag og vissent i morgen. På denne måten gjør en selve dogmaet til et siv i vinden. Forakten for uttrykkene og begrepene hos de skolastiske teologer fører av seg selv til en svekkelse av den spekulative teologi, som disse bedrevitende mener er blottet for en virkelig sikkerhet fordi den hviler på et teologisk bevisgrunnlag.

(Forts.)

Franske åndsprofiler II.

Av dominikanerpater A. Raulin

I forrige nummer av St. Olav tegnet forfatteren Léon Bloys og Henri Bergsons profiler. De to — profeten og filosofen — banet veien for et storstilet angrep på vantroens dogmer. Begeistringen var vakt til live igjen hos mange troende, mens ateistene følte seg «mer ydmyke, mindre godt underrettet om at Gud ikke er til».

Her fortsettes med Péguy og Bernanos.

Charles Péguy
(1873—1914)

Etter en tegning av Jean-Pierre Laurens.

«Mine forfedres tretten eller fjorten hundre års kristendom, og den elleve-tolvårige katolske undervisning — stundom oppdragelse — som jeg trofast og oppriktig har tatt imot, har glidd hen over meg uten å etterlate seg noe spor.» Slik skrev en ung og ivrig sosialist, Charles Péguy, i de første år av vårt århundre. Tolv år senere skrev den samme Péguy med henblikk på de samme elleve-tolv ungdomsår da han samtidig gikk til undervisning hos prestene og folkeskolens kristendomsfiendtlige lærere: «I dag kan jeg uten å krenke noen si at våre læreres metafysikk ikke lenger betyr noen ting hverken for oss eller for noen som helst. Derimot har prestenes metafysikk grepet vår sjels innerste med en intensitet som prestene selv ikke engang kunne ane. Vi tror ikke lenger på noe av det som våre lærere sa, på noe av den metafysikk de lærte oss. Og vi tror uten forbehold på katekismes lærdom og den er blitt vårt kjød.»

Hva var hendt? For det første hadde Péguy møtt Bergson og vi vet i hvilken retning denne filosof hadde orientert ham. For det annet hadde Péguy lært å kjenne «Sorbonne» på nært hold, det Sorbonne som nettopp hadde utstøtt Bergson som en fiende av dets daværende dogmer. Og Péguy hadde åpnet krigen mot denne materialismens høyborg. Han er absolutt ikke troende ennå. Men den eneste grunn han kan gå med på til å forkaste troen, er at religionen ikke er sann. Og det er så mange andre grunner som spiller inn i samtidens kamp mot kristendommen! Posetivismen har erklært at religion og metafysikk hører med til de tilbaketragte utviklingstrinn. Problemet må ikke engang få lov til å melde seg igjen. Men,

Péguy oppdager at det nettopp er det det stadig gjør. Og han skriver: «Den moderne, ateistiske og positivistiske verden innbiller seg at Gud har holdt opp å volde den noe bryderi, men den som ser litt dypere enn akkurat til overflaten, oppdager at Gud aldri har vært så brysom for menneskene.» Men den moderne verden som er så «tolerant», tåler alt unntagen en slik innrømmelse som fordømmer dens selvgodhet. Det er nemlig de moderne menneskers første og uomtvistelige dogme at lyset har begynt å skinne i den intellektuelle verden med de moderne forskningsmetoder. Før var det bare mørke. Slik lærer barna på skolen, dette må de bli overbevist om til gagn for en viss politisk orientering. Péguy er så frekk og så nysgjerrig at han ser litt nærmere på denne berømte moderne menneskehet og sammenligner den med eldre kulturer, den jødiske, den greske, den kristne. I dag kan vi tillate oss det, men for femti år siden! Midt i «Fremskrittets» blinde dyrkelse! Péguy lar seg ikke imponere av sin samtid. Han finner den tvert imot snever og trellebundet av pengenes makt. Til tross for sine mangler hadde den kristne kultur alltid satt de åndelige verdier høyere enn pengene og maktbegjæret. I den moderne verden hersker pengene med deres forbløffende evne til å fornede alt. Lykkelig din tid hvis ideal var å bli en helgen! Det var ikke alle som ble det. Men ingen kunne nekte for at dette var idealet. Men *i dag*, tenker Péguy: Idealet er blitt å tjene mest mulig og klamre seg til makten. Han har gjort en sørgelig erfaring med sine venner, sosialistene. De har kjempet sammen i Dreyfussaken for at sannheten og rettferden skulle vinne til og med over hærens ry. Men de andre sosialister har bukket under for sin egen seier. Deres *mystikk* har utartet til *politikk*. Og mystikken, «det var den gang de levde for sitt ideal» — politikken, «det er nå de lever av sitt ideal». Det er de samme forkjempere av den absolutte rettferd i Dreyfussaken som i antiklerikalismens navn jager uskyldige nonner ut av landet og annekterer skolen for å innprente barna regjeringens offisielle metafysikk. Til tross for denne skuffelse erklærer Péguy seg mer sosialist enn noen sinne. De andre har forrådt deres felles sak. Han vil forbli trofast.

Men hvor skal han endelig finne det hans sosialisme higer etter? Ganske enkelt i sin katekisme fra barndomsårene. Han kjempet for en sosialisme som skulle innlemme alle mennesker av alle raser, alle språk, alle yrker. Er det ikke nettopp Apostelens ord: «Her er det ikke hedning og jøde, omskjæring og forhud, barbar og skyter, trelle og fri mann, men Kristus er alt i alle.» Péguy ville at sosialismen skulle ha en slik dybde, et slikt omfang, gå så dypt at alle mennesker fra alle kulturer kunne trives i den uten å høre opp med å være seg selv, nettopp det som Kirken mener når den kaller seg selv for «katolsk». Péguy tenkte seg det ideelle samfunn som bygget på harmoni mer enn på likhetsprinsippet; slik ser skaperverket ut i katekismen med englenes hierarkier og helgenenes mangfoldighet. I Péguy's øyne

var den største synd den å misunne et medlem av sitt eget samfunn. Men er ikke misunnelsen selve fornektelsen av de helliges samfunn? Péguy slår fast at den kristnes lære alene anser den legemlige død som intet, som et rent null i forhold til en dødssynd, og som altså anser de åndelige verdier som uten fellesnevner med de timelige goder. Bare *de* er absolutte. Péguy tenker over det som Kirken lærer om Guds nåde og oppdager at Kirkens lære er den beste garanti for en urokkelig anerkjennelse av menneskets frie vilje. For det finnes bare ett punkt i oss hvor nåden kan trenge inn, nemlig i vår frihet. Ingen frihet, ingen nåde. Péguy innser at sunnhet og hellighet går hånd i hånd så snart en tar mennesket som helhet og ikke bare en del av det.

Péguy har fått troens gave igjen. Fra da av kommer han stadig tilbake til de samme temaer: pengenes tyranni, nådens og frihetens innbyrdes spill, håpets dyd, helgenenes forbønn, vårt samfunn med dem, Guds kjærlighet til menneskene. Og allikevel går han ikke til sakramentene, de samme sakramenter han skriver vidunderlige ting om. Han går ikke engang i messen, unntagen noen dager før sin død. Hvorfor det? Det er blitt gitt forskjellige forklaringer. Ingen av dem er helt tilfredsstillende. Péguy hadde sannsynligvis fremfor alt en slags bevissthet om et særlig kall, han følte seg solidarisk med alle dem som fremdeles sto «utenfor», han ville ikke gå fra dem. Han har tatt sin hemmelighet med seg i graven. Han døde for sitt fedreland på fronten den 5. september 1914. Han ligger begravet der han falt. En ting er sikker: Den innflytelse han har hatt på ungdommen etter sin død er umåtelig stor. Vi har et symbol på det, nemlig at tusener og atter tusener av pilegrimer nå går den vei han, først av alle, har gjenoppdaget, veien til Chartres. Dette er et synlig tegn. Hans innflytelse går meget dypere. Han har lært unge katolikker å gå med løftet panne, som frie mennesker, i den moderne verden, styrket fremfor alt av de enkleste men også dypeste sannheter i den katolske katekisme. Fra dette synspunkt kan vi gi ham rett der hvor han skriver: «I grunnen er det en katolsk renessanse som jeg er redskap til.»

Georges
Bernanos
(1888—1948)

[Et av de siste bilder av
„Georges Bernanos le
tumultueux“

Det finnes to slags rettferd. Vi har den rettferd som vi møter ved en avslutningsfest på skolen: Ros og ris blir veid og fordelt som av en apoteker som veier sine doser. Men vi har også den rettferd en

kan hungre og tørste etter. Hverken Léon Bloy eller Péguy har brydd seg særlig om den første, men atskillig om den andre. Georges Bernanos har tatt arven opp etter dem.

Bernanos er ingen konvertitt. Han hadde vært elev hos Jesuittene og var blitt inspektør i et forsikringsselskap. Han var nesten førti år da han skrev sin første roman: *Sous le soleil de Satan* (Under Satans sol.) En merkelig tittel, men som med en gang setter en inn i bokens atmosfære. Bernanos går løs på menneskets indre liv og hemmelige kamper. Men det er ikke først og fremst som psykolog, heller ikke som moralist. Den kamp han skildrer er Satans kamp mot nåden i et fritt menneske. Skal man etter hans oppfatning gripe det menneskelige drama, må man stille seg der hvor sjelen tar imot eller fornekter Guds gave, der hvor menneskets frelse settes på spill. Synden er en virkelighet som teller, den eneste som teller ved siden av Guds nåde og menneskets frihet og ansvar. Ingen rent naturalistisk forklaring kan tilfredsstillende en skarp iakttagelse. «Dessverre for det materialistiske Dyr og til dets forargelse,» skriver Bernanos, «er det hverken bra eller trygt å tro at vår skinnpose sikrer oss mot sjelens foretagende». Det er ikke bare feilaktig å fornekte arvesynden, det er en nedverdiggelse, for mennesket berøver derved seg selv den vidunderlige økning av dets verd som blir tilbudt det i Kristi sonoffer. Hva skulle vi da ikke si om dem som fornekter Guds nåde, denne nåde som er den usynlige motspiller til alle romanhelter i Bernanos' forfatterskap, som ikke kan tas vekk uten at deres skjebne mister enhver interesse og betydning! Hvor nær er Han da ikke «denne Herre som vi har lært å kjenne som en uforlignelig levende venn som lider under våre lidelser, blir rørt av våre gleder, en dag vil ta del i vår dødsangst og vil ta oss imot i sine armer, på sitt bryst!» (En katolsk prests dagbok.) Dypere, alltid dypere, dit peker Bernanos' samtlige romaner. For den moderne verdens store onde er «en viss måte å flyte på overflaten av sitt eget jeg». Vi skal ikke stanse før vi i sannhet kan gjøre prestens siste ord i dagboken til vårt: «Alt er nåde.»

Ja, alt er nåde, men dette fritar oss ikke fra å styre vår egen båt og advare vår samtid mot de farer som truer den. Derfor har Bernanos, ved siden av sine romaner, skrevet en god del aktuelle bøker, rettere sagt en hel rekke pamfletter. Han henvender seg først og fremst til sine egne. Som franskmann, referer han sine landsmenn, som katolikk sine trosfeller. Den berømteste av hans pamfletter er kanskje den som borgerkrigen i Spania har vært årsak til, *Les grands cimetières sous la lune* (De store kirkegårder under månen). Han oppholdt seg i Mallorca da krigen brøt ut. Der var han vitne til en hvit terror som han er voldsomt opprørt over. Han vet selvfølgelig at det også har vært en grusom rød terror, men «de røde» handlet i hvert fall ikke i Kristi navn! Bernanos forteller det han har sett, sikker på at ingen kan gi ham noe dementi. Det er fordi han elsker Kirken at han taler slik. Det koster ham. «Hvis det var med lyst jeg gikk til denne oppgave jeg nå tar fatt på, da ville jeg sannsynligvis mangle det nødvendige mot til å fortsette, fordi jeg ikke ville tro på den: jeg tror bare på det som koster meg.» Dette er pampflettens første ord. Hadde han ikke elsket Kirken som han gjør, ville han kanskje ha tidd. Men

Religionens stilling under Tito

Inntrykk fra en reise i Jugoslavia i juli 1950

Av Auberon Herbert

Som et apropos til enkelte radikale avisers solstrålefortellinger fra Tito's Jugoslavia, bringer vi denne artikkel av en av «The Tablet»s medarbeidere som har tilbrakt noen tid i det ulykkelige land.

Når Stalin taler om fred, vet vi at krig er nær forestående. På samme måte forholder det seg med Tito's stadige henvisninger til at han «bygger opp en sosialistisk stat»; i virkeligheten er hans arbeide helt destruktivt.

I de urolige områder som i dag utgjør det syd-slaviske samfunn, tok det mange århundrer å bygge opp en kristen sivilisasjon og en moralsk standard, men det vil ikke være det nåværende kommunistiske styres fortjeneste, om disse verdier overlever den nålevende generasjon. Hvor meget de jugoslaviske kommunister enn forsøker å fortolke Karl Marx for å rettferdiggjøre sin kamp på liv og død med Kominform, har de ikke et øyeblikk vaklet i sin beslutning om å avkristne landets ungdom.

Han kan ikke la være å vitne. Han overdriver, vil mange si, han er urettferdig om ikke i gjengivelsen av tingene, så i hvert fall i deres tolkning. Kanskje det. Er det en tilstrekkelig grunn til å la være å høre på alt det han sier og som er sant? Han har satt seg som mål å vekke samvittigheter som sover. Skal de, under påskudd av at han bråker for meget, få snu hodet på puten og sove videre? Bernanos slipper ikke taket for katolikkene blir klar over sitt ansvar i verdens nåværende situasjon: «Vi klager over at verden blir mer og mer avkristnet. Men det er ikke verden som har mottatt Kristus, det er vi som har mottatt Ham på verdens vegne; det er våre hjerter Gud fjerner seg fra; det er vi, vi elendige, som blir avkristnet.» Hvem kan vende det døde øre til et slikt rop? Jeg tenker også på det avsnitt som avslutter den andre delen av *Les grands cimetières*, nemlig den tale Bernanos tillegger «en bra agnostiker med middels intelligens». For en samvittighetsransakelse den påtvinger oss! Boken er ikke apologetisk, klager noen. Det kommer an på. Det er nok sant at den setter fingeren på en del ømme steder og derved peker på dem. Men den har to store fortjenester: For det første advarer den dem som er ansvarlige for Kirkens styre i verdslige saker og i like høy grad den katolske presse som skal fremstille for verden Kirkens holdning i disse saker, mot de særlige farer de er utsatt for. For det annet er den et gripende vitnesbyrd om at en kan være dypt trofast mot Kirken uten å opphøre å være en fri mann. Man kan si hva man vil om Bernanos: Han var en trofast katolikk og han var et fritt menneske. Han var ikke noen helgen, men han var fri og det er den aller første betingelse for noensinne å kunne bli en helgen. Han skrev det selv: «Det frie menneske alene kan elske», og hva er helliggjørelsen om ikke det å lære å elske!

A. Raulin.

Etter «frigjøringen» er alle lærebøker redigert om og brakt i overensstemmelse med det materialistiske livssyn. Elementærskolens lærebøker er basert på en umoden utlegging av Darwinismen som for lengst er forlatt av moderne forskere; historieundervisningen er helt preget av den materialistiske historieoppfatning. Til tross for at forfatningen garanterer religionsundervisning i skolene om et flertall av folket ønsker det, og til tross for at et overveldende flertall har uttalt seg for religionsundervisning i skolene i Kroatia og Slovenia, er det forbudt å undervise i religion i skolene over hele Jugoslavia. På papiret ble det gitt 20 lærere tillatelse til å undervise barna i Zagreb i religion, men det ble lagt så mange tekniske vanskeligheter i veien for dem og de ble sjikanert på så mange måter at de måtte gi opp. På den annen side må foreldrene finne seg i at deres barn allerede på folkeskolen blir undervist 2 ganger i uken og hver gang 2 timer i marxistisk politikk. Innholdet i denne undervisning er direkte anti-kristelig.

Men denne vedvarende og ubønhørlige tvang er ikke begrenset til klasseværelsene. Det arrangeres særlige skolefester med traktemanger for de mindre barna på sønn- og helligdager, og da de er nødt til å overvære disse festligheter, hindres de i å utføre sine religiøse plikter. Om kveldene arrangeres der andre festligheter hvor barna læres opp til å synge gudsbespottelige sanger, og sanger som forherliger Tito og hans styre. Eldre barn er underkastet hardere tvang. Adgangen til universitetene og andre høyskoler er praktisk talt begrenset til medlemmene av Ungdomsfronten, og overværer noen messen om det så bare er en eneste gang, er det ensbetydende med at de blir ekskludert av organisasjonen. Dette er overordentlig alvorlig, fordi det skjer i et land hvor ethvert håp om personlig avansement, ja selv retten til å nyte de goder som i alminnelighet tilkommer syke, og andre lettelser helt avhenger av hvordan man står seg med autoritetene. Jeg hadde en gang anledning til å snakke sammen med en gruppe studenter. Det var om jeg ikke husker feil 14 stykker. De fleste av dem bekjente seg fremdeles som troende kristne, men ingen av dem våget å gå til messe. Selv om det er sant at forfølgelser ofte styrker troen og fremkaller de beste egenskaper hos folket, må en likevel erkjenne at en vedvarende propaganda og terror er våpenet det er meget vanskelig å bekjempe i det lange løp.

Etter alt å dømme skyldes det en tilfeldighet eller et inngrep av Forsynet — jeg tenker på Kominresolusjon — at kirkene fremdeles er åpne i Jugoslavia. Kommunistene har erkjent at det overstiger deres krefter å organisere et masseangrep på den kristne tro, så lenge de er opptatt av sitt private slagsmål med Stalin. Det er sant at de lar den eldre

generasjon stort sett være i fred ut fra den oppfatning at den er helt uforsonlig. Likevel tar en feil om en tror at Kirken får leve i fred på grunn av slagsmålet med Stalin. Selv om intensiteten i kampen mot Kirken nok kan variere alt etter som lokale og taktiske hensyn tilsier det, føres kampen mot kristendommen uavbrutt videre.

Av de 2000 prester som er igjen av de 4000 landet hadde før krigen, er om lag 400 dømt til tvangsarbeide i konsentrasjonsleire etter oppdiktede anklager. Hver eneste prest som i kraft av sitt arbeide er blitt særlig populær i sitt sogn, står i fare for å bli arrestert og torturert. Diskresjon tvinger meg dessverre fra å nevne de steder hvor dette har funnet sted, men tilfellet med jesuittene i Ljubljana som allerede er offentlig kjent, gir et typisk eksempel på hvordan komunistene går frem mot Kirken. Jesuittene hadde organisert en utelukkende religiøs katolskaksjon-bevegelse uten noe politisk motiv eller mål. På grunn av den fremgang bevegelsen hadde, ble flere ledende jesuitter arrestert, torturert og dømt til grusomme fengselsstraffer, kirken deres ble vanhelliget og omgjort til kino, mens ordenen i Slovenia ble oppløst og dens eiendommer «beslaglagt». På samme måte gikk det med Den Hellige Jomfrus tyske orden hvis forbindelse med Tyskland utelukkende refererer seg til navnet. Medlemmene ble stemplet som « tyske agenter » og kirken gitt til en korrupsert sekt av gammel-katolikker. Ordenens prior var fysisk helt uigjenkjennelig under rettssaken; i løpet av måneder var hans utseende 20 år eldre. Han opptrådte helt likeglad, skiftet stadig mening og var ikke lenger i stand til å kunne konsentrere seg om noe. Han er senere avgått ved døden etter å ha vært drevet til vanvidd av tortur.

Fire kirker som tilhørte det gresk-katolske bispedømme Crisio som drev innsamling til etterkommerne av de ukrainere som under keiserinne Maria Theresia fikk slå seg ned i Kroatia, ble nylig sprengt i luften med dynamitt. Tidlig i november 1949 ble Frelserens kirke i Rijeka sprengt i luften etter bare 24 timers varsel. Eksplosjonen fant sted mens den apostoliske administrator, mgr. Jammik, som var avgått ved døden to dager tidligere, ble begravet. Myndighetene begrunnet sprengningen med at det skulle bygges vei akkurat der hvor kirken lå; siden forandret de mening og erklærte at kirken var bygget under den italienske okkupasjonen og således et fascistisk monument. Det merkelige i denne forbindelse er at andre italienske bygninger som ble oppført i samme tidsrom, ikke er blitt tilføyet noen som helst skade.

Det jeg her har nevnt fant alt sammen sted i løpet av de tolv måneder som er gått siden Kominform-resolusjonen, altså i Tito's meget oppskrytete «frigjørings»-periode. Det dreier seg ikke om isolerte tilfeller. De er typiske for det som skjer i Jugoslavia i dag. Av diskresjonsgrunn kan jeg ikke anføre mer. Leseren får selv trekke sine slutninger.

Den måten det kroatisk og slovenske presteskap har tatt forfølgelserne på, kan ikke roses varmt nok. Til tross for den fare som hele tiden truer det, har bare en ubetydelig håndfull prester sviktet. Alle andre øver sin prestegjerning under forhold folk i Vesten ikke kan gjøre seg noen forestilling om. Deres frykt og uro gjelder meget mer den generasjon som vokser opp under forholdene i Jugoslavia i dag, enn

deres personlige skjebne. De er også åpenbart forvirret over mangelen på sympati fra resten av kristenheten for den kamp de fører og kan overhodet ikke forstå at De forente stater og Storbritannia kan understøtte Tito's korrupserte styre uten å forlange at de sivile og religiøse friheter gjeninnføres, noe de mener kan sikres ved en litt håndfast politikk.

Å forutsi noe om Jugoslavias fremtid er ikke lett. Få data er tilgjengelige og all anstendig politisk virksomhet er stillet i bero. Et obligatorisk tyranni som utøves av noen få fanatikere og en stor politistyrke, fortjener ikke å bli betegnet som et anstendig styre, liksom litt som friheten til å diskutere frivole filmer kan betraktes som «kulturell frihet». Mitt inntrykk etter alle de samtaler jeg har hatt med folk fra alle samfunnslag er at de er for plaget av frykt, sult og den voksende terror, både fysisk og moralsk, til å kunne beskjeftige seg med noe annet. Folket er slått ned, slått helt ned. Bortsett fra deres religiøse tro som er den eneste kraftkilden de har igjen, har de en rørende tro på at Vestmaktene vil gjøre slutt på det bedrageri som ble satt i verk i 1945.

Det er en alminnelig oppfatning at Tito i tilfelle av en invasjon vil kunne stole på sin armé. Noen tvil har man m. h. t. montenegrinene som har en sterk forkjærlighet for russerne og kommunismen. Arméen har i Tito's tid ikke delt befolkningens elendighet og fattigdom. Den er også blitt grundig satt inn i systemets politiske doktriner og flertallet av soldatene utgjøres av landsbygutter, enkle sjeler som er villige til å slåss. Baserer Kominform sitt angrep på gerilja-taktikken, er det meget som taler for at Tito vil overleve den kampen. Skulle derimot Stalin beslutte seg for å gå til angrep med moderne arméer, er det lite sannsynlig at den dårlig utrustede jugoslaviske armé vil kunne yte nevneverdig motstand. Skulle dette skje, ville en hel folkevandring ta til vestover.

Det er en alminnelig oppfatning at Tito's Jugoslavia bør støttes i kampen mot Stalin, både militært, politisk og diplomatisk. Jeg vil ikke ha uttalt noe med hensyn til dette, men understreke at om en følger denne linje, bør det skje med åpne øyne. Det er forbausende at folk i Vest-Europa kan forhandle med en intellektuell bevegelse som bare teller noen tusen kommunister, med en bevegelse som faktisk står utenfor og ikke i noe forhold til det folk hvis interesser de påstår seg å representere. De unge slagsbrødrene i den kommunistiske élite med sine partistjerner og brutale ansikter har banet seg vei gjennom grusomhet og løgn, og en tar totalt feil, om man tror at de vil forandre seg, om de nå får dollars og våpen fra Vesten.

En ubetinget hjelp til Tito vil være ensbetydende med ubetinget godkjennelse av et system som er like så ondt og hardt som Stalins og liksom fundamentalt motsatt det vi går in for. Gjør vi derimot vår hjelp betinget av at alle som ikke er kominforms agenter, garanteres fulle menneskelige rettigheter vil vi tenne en ny håpets fakkel i Øst-Europa. Metoden å fordrive djevelen ved hjelp av Beelzebub er forbundet med et utall av vanskeligheter. En bør nærme seg den med stor forsiktighet.

Helgenen som forsto å lide

Av Paul Sauer*

Frans av Assisi i visjon på „sitt fjell“.

Det er på en måte synd at årets minnefest for den hellige Frans' sårmerker må vike første plassen for søndagens liturgi. Men det er, tror jeg, noe som den lykkelige lille mannen selv ville ha ønsket. Selv om han sikkert ikke ville hatt noe imot å minne oss om Vår Herres lidelser, ville han vært like lykkelig om vi ikke hadde tenkt på ham i det hele tatt. Åndelig var han stor nok til å ønske å bli glemt; han var også stor nok til å tilgi oss at vi ikke glemmer ham.

Så vil jeg da trosse ham og fortelle historien om hans sårmerker. Det er ingen lang historie, for vi vet egentlig så lite om det som skjedde — bare at Frans ble tilbudt et fjell av en mann — et helt fjell — og at Frans tok imot tilbudet, ikke for å eie fjellet, men for å bruke det til hemmelige og stille betraktninger. Da han en gang var alene i bønn, viste en engel seg for ham på himmelen. Vi vet ikke om engelen var korsfestet eller bar et kors. Da den strålende skikkelsen vred seg i dødsangst, sprang pinen som gnisten fra en elektrisk bue over på Frans. På en mystisk måte ble også han korsfestet. Da dødsangsten var gjennomlevd og Frans falt på kne på fjellgrunnen som var farvet rød som blod av kveldssolen, fikk han se Frelserens hellige sår på sine hender, føtter og i sin side.

Fra den dag av hørte han til den gruppe som tok til med den hellige Paulus og som har fortsatt ned gjennom tidene til Therese Neumann. Fra den dag av var han vigsløst til et liv i smerte. Men han forble selvsagt den han var. Han forble et av de gladeste og lykkeligste mennesker som noensinne har levd på jorden.

Er det ikke merkelig at Frans alltid kunne lide og smile, at han kunne føle seg ussel og ynkelig og være lykkelig, at han kunne lide kval og sprede glede? Vi synes ikke vi selv kunne gjøre det, og kanskje har vi rett. Det er kanskje for stor forskjell på oss og Frans til at vi ville kunne handle og reagere som han. Helt sikker kan vi ikke være, før vi har studert ham.

Hva var han? Et menneske hjulpet av Gud, hvis helighet sammensmeltet fryden og smerten til en varig glede. Og hvilke var hans gleder? De samme som våre — selv om Frans var hva vi kan betegne som «forrykt» i naturen. Han omgikk solen, fuglene, blomstene, regnet, dyrene som om de var vesener som oss. Han behandlet alt dette som om de hadde stemmer og snakket med ham om Gud, noe de naturligvis også gjorde, visse- lig ikke med stemmer, men med dette «noe» som de også gjør bruk av når de taler til oss om Gud. Men helgener oppfatter dette «noe» tydeligere. Saken er at Frans gledet seg over nøyaktig det samme som også kan glede oss, *til tross* for alt, på samme måte som disse ting gledet ham *til tross* for hans sårmerker. Han elsket stengrunnen, selv når den øket smerten i hans dårlig beskyttede føtter.

Og så gledet han seg over alle andre mennesker. På dette punkt befinner han seg milevidt fra de fleste av oss. Vi kan nok sette pris på våre venner, more oss over dem som er vittige blant dem og sympatisere med dem som gjerne hører på oss. Men det finnes noen som vi ikke kan fordra. Frans kunne heller ikke fordra dem: han elsket dem. Det er lett å forestille seg ham helt lykkelig sammen med et trettende og frastøtende menneske, for om det var en glede ville Frans ha sett på den som sendt fra Gud, og om det var en pine . . . Hvor fikk han så den øvrige smerte fra? Og hvorfor? — Men De innvender sikkert og sier at vi ikke er vant til en slik tankegang. Er det ikke snarere slik at vi vegrer oss for å tenke nettopp slik?

Hver og en av oss må besvare dette spørsmål for seg selv. I mellomtiden studerer vi Frans videre og oppdager at han gledet seg enormt over seg selv. I dette finner vi noe av oss selv, for det er jo ikke tvil om at vi gleder oss mest over oss selv. Vi liker den måten vi gjør våre ting på. Vi beundrer vårt eget utseende. Vi setter pris

på våre egne tanker. Vi ler av våre egne vitser. Men hvorfor gå igjennom hele registret? Jo lenger vi kommer, desto klarere blir det for oss at det ikke var på denne måten Frans gledet seg over seg selv. Han frydet seg over å være en Guds skapning, og bare over å være det. Det er grunn til å tro at han ristet av latter over den måten han gjorde enkelte ting på. I det minste har han ledd når andre lo, hva de ofte gjorde. Han fikk seg sikkert en ordentlig klukkklatter når han tenkte på sitt eget utseende, fordi han kalte sin kropp Broder Esel. Og hva tankene angikk, frydet han seg også over dem på samme måten som vi gleder oss over å se tropiske fisker i et akvarium, skjønne skapninger som vi får se uten at vi har gjort annet enn å gå til en zoologisk have for å få se dem. Og alle vittighetene? De har han sikkert latt gå ut over seg selv. Folk som kan det, har alltid den beste og lykkeligste latter. Å se seg selv som vi i alminnelighet ser oss selv, var en pine for Frans, men denne ene pine vegret han seg for å ta på seg, fordi han så den som hovmodets dødssynd. Alt annet hilste han velkommen.

Vi forstår at Frans var noe mer enn en lykkelig vagabonde. Hans kjærighet ga seg mange merkelige uttrykk; et av dem var smerten. Å si at han alltid led fysisk ville neppe være helt riktig, særlig når vi tenker på hans liv før han fikk sårmerkene. Men tenker vi på hans sjels smerte, på den smerte han led når han så det onde i verden og i seg selv, kan vi trygt si at storparten av hans liv var lidelse. Mennesker som elsker Gud, såres når de ser Ham såret. Og taler de om sin smerte i det hele tatt, er det fordi de så klart og tydelig ser at ting som bringer smerte også kan komme fra den samme kilde som bringer glede; og de føler seg lykkelig over at Gud har tenkt så meget på dem at han har gitt dem noe.

Frans ble så rørt når han mottok noe at han ikke ville beholde det. Han ville ikke eie det fjellet han fikk, heller ikke det lille Portiuncula-kapellet. Han ville ikke en gang eie sin egen smerte. Han ga den tilbake til Gud — rørt over å ha mottatt denne gave, dobbelt rørt over å eie den og likevel kunne gi den bort.

Man kan ikke bedrøve et slikt menneske. Heller ikke kan man få det til å forsvinne bak historiens horisont. Folk vil alltid komme til å strømme til Assisi om våren for å søke å fange inn og gripe hans ånd i de trær, blomster, fugler og skyer han kjente, og Kirken vil alltid minnes hin ettermiddag på fjellets topp, fordi Frans var en hellig mann. Hellighet har alltid og vil alltid komme til å smelte gleden og smerten sammen i lykke. Og sann lykke er evig.

*) Bak pseudonymet Paul Sauer skjuler seg ingen annen enn pastor Ray Gribbin, en ung amerikansk prest som nå i sin ferie tjenestegjør ved St. Olavskirken i Oslo. Han er en flittig medarbeider i flere amerikanske blad, og med nærværende originalartikkel gjør han sin entré i «St. Olav».

ET VERDIG KATOLSK FORUM

Som det fremgår av det forelesningsprogram Katolsk Kveldskole kunngjør på nest siste side i dette nummer, kan en imøtese det andre semestret i skolens korte historie med berettiget interesse og glede. Tiltaket St. Olavs Forbund her har satt i verk fortjener alles takk og honnør. Det er et svar på de krav som i dag stilles til en våken katolisisme som i stigende grad vil engasjere lekfolket i Kirkens aksjon. Det gjelder at de enkelte katolikker tilegner seg Kirkens lære både i bredden og i dybden og i relasjon til tidens strømninger og aktuelle problemstillinger.

Det er dette St. Olavs Forbund vil med denne *kveldskole* — et navn som i grunnen sier altfor lite i forhold til det kursene byr. Oppslutningen i vårsemestret var god, men meget er igjen å ønske i så måte. Særlig appelleres til *ungdommen*, som her har en enestående mulighet rent utdannelsesmessig. Kursene er på ingen måte begrenset til å omfatte bare spesifikt katolske emner, heller ikke til bare å gjelde katolske deltakere. Det skal være et *Katolsk forum* med bud både innad og utad. At en rekke av kursene er henlagt til et lokale utenfor våre egne territorier, skulle også peke på et velgjørende rykk ut av isolasjonen!

Det er av største betydning at skolen vil bli utvidet til *brevskole*, slik at alle interesserte utover landet også kan få del i kursene. Men derfor gjelder det så meget mer å skape et levende miljø omkring skolen til inspirasjon både for lærere og deltakere. Om dette skal lykkes har Oslos katolikker, unge som eldre, en primær del av ansvaret for. Det er derfor å håpe at oppslutningen om skolen må svare til tiltakets verdi og mål.

I. H. K.

Katolsk speiding

En appell til foreldre

Har dere en gutt eller pike mellom 7 og 16 år, så hopp ikke over denne korte artikkel uten å lese den. Den er nemlig en appell til dere!

Blant de bevegelser som er villig til å arbeide med og hjelpe barn i denne alder, fortjener speiderbevegelsen en særlig plass. Dens fremgang verden over i løpet av de siste årtier taler sitt tydelige språk. I de urolige tider vi lever i kan ingen undervurdere betydningen av en sak som virkelig er internasjonal, som gir rik anledning til barn å føle seg som virkelig brødre og søstre med gutter og jenter i alle land uansett raseforskjell. Speiderlivets oppdragende verdi er hevet over all tvil. Lord Baden Powell, speidersakens far, er kanskje den første som i barneoppdragelsen på bred basis har anvendt de såkalte «aktive metoder» som nå har vunnet mer og mer terreng. Men alt dette vet dere meget godt.

Det er til katolske foreldre denne appell er rettet. Det er kanskje litt innbilsk av en ung prest å snakke om sin erfaring; men i dette tilfelle er det fullt ut berettiget for det er min egen ungdomserfaring, og det er bare unge mennesker som ikke ennå har bortfortolket sine ungdomsopplevelser. Det vi unge katolikker skylder speidersaken er uvurderlig, og det kan vi vitne om fordi vi selv har opplevet det. Speidersaken er ikke av katolsk opprinnelse; men det er et faktum at den med en gang har funnet seg hjemme i katolsk miljø. Jeg tør til og med si, fordi jeg tror det er sant, at speidersaken først har fått sin fulle betydning i det *katolske* miljø. Ikke det at katolske gutter og jenter er bedre speidere enn de andre; men jeg tror at den tillit til de krefter som bor i det unge menneske som er så karakteristisk for speiderbevegelsen, hører mer hjemme i den katolske enn i den protestantiske teologi. Speiderlivet hører ikke med til det overnaturlige liv, men katolismen har alltid vært meget åpen for de naturlige verdier. Derfor har de katolske speiderforbund vokset seg så sterke i andre land.

Her i Norge har vi ikke noen egne katolske speiderforbund; men vi har iallfall i Oslo egne katolske gutte- og jentetropper som er tilsluttet de norske speiderforbund. Disse tropper må støttes og utvikles. De har for det første sitt vidnesbyrd å gi blant de ikke-katolske tropper. Det er speiderbevegelsens velsignelse at protestanter og katolikker, og jøder og muhamedanere for den saks skyld, alltid har kunnet leve som brødre uten å henfalle til en slags religiøs likegyldighet. Tvert imot, speiderne er overalt blant de mest aktive i sin troskapsbekjennelse. Det er et faktum at disse forskjeller — fordi de er forbundet med en fullkommen ærlighet — ikke står i veien for et godt og fruktbart kameratskap.

Katolske norske foreldre! Dere er redd for at deres barn skal bli påvirket av et ikke-katolsk miljø, og på samme tid redd for at de skal bli fremmede blant andre norske gutter av sin tro. Hos speiderne vengår dere begge deler. Troppene er helt og fullt katolske og bygger på dette grunnlag. De katolske forbund i hele verden har vist at speiderlivets prinsipper som de har felles med sine ikke-katolske venner, passer helt utmerket med katolsk oppdragelse. Våre tropper er også i aktivt samarbeid med de andre tropper som er tilsluttet de norske forbund, og som består av sunn norsk ungdom. Vi vet av erfaring og personlige kontakter at de norske ikke-katolske ledere er meget hensynsfulle og velvillige overfor de katolske tropper. De fortjener ære og takk for alt det de har gjort hittil.

Den største innvending mot de katolske troppene er at guttene og jentene er for få. Da mister møtene sin interesse. Det er så at de ofte har vært for få. Det er nettopp derfor jeg skriver denne artikkel. Det er ikke for få gutter og jenter som *kan være* speidere i Oslo; men de må slutte opp om troppen *samtidig* for å oppdage det. Hvis ikke kommer én i september og går sin vei fordi de var for få. Så kommer en annen i oktober og gjør det samme fordi denne gangen var de også for få — osv. La oss nytte høvet ved dette nye skoleår å samle alle disse gutter og jenter, og de vil oppdage at de er mange og at de gjerne vil komme igjen.

Men dere som er foreldre, glem ikke at speidersaken er en *frivillig* sak. Det er til og med dens største egenkap. Den appellerer til ens personlige valg og æresord. En sender ikke sine barn til speiderne som til en danse-skole. Barna må selv ønske det. Det vil bli gjort propaganda for speidersaken blant de unge, det er de som til syvende og sist skal ta skrittet. Dere foreldre vet imid-

lertid hvilken betydning deres innstilling, og om nødvendig initiativ kan ha i dette stykket.

For å hjelpe deres barn i den alder hvor de mest føler trang til selvstendighet, hjelp dem inn i speiderbevegelsen, slutt opp om våre katolske tropper!

A. Raulin O. P.
Speiderkapellan i Oslo.

*

I Oslo holdes speidermøtene i forenings- eller klubblokalet i Akersveien 5. Alle innmeldelser og opplysninger vedrørende speiderguttene fås ved henvendelse til: Arne Tangstad, Gimle terrasse 5, eller ved guttenes møter som holdes hver onsdag fra kl. 17,30—19,00.

For speiderjentene:
Gerd Nilsen, Hegdehaugsveien 7 II, telefon 69 42 13, eller ved jentenes møter som holdes hver torsdag kl. 17,30—19,00.

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII om statsmakten.

Den 5. august mottok paven i audiens deltagerne i kongressen for forvaltningsvitenskap. Kongressen ble holdt i Firenze. Paven uttalte blant annet:

«Hverken individ eller familie må absorberes av staten. Alle får beholde sin handlefrihet, men den må ikke skade det almene gode. Hvert enkelt menneske og familiene har visse rettigheter og friheter som det er statens plikt å beskytte. Vi anerkjenner at staten under gitte omstendigheter griper ordnende inn, at det kan være ønskelig, ja likefrem nødvendig. Men vi forkaster at staten overdriver sin innblanding. La dette være sagt en gang for alle.»

Vatikanets kringkaster sender nå nyheter på 25 språk.

Timetabellen til Vatikanets kringkaster viser at nyheter og meldinger nå sendes ut på 25 språk.

Til landene bak jernteppet sendes det nyheter på russisk, bulgarsk, ukrainsk, polsk, litauisk, estnisk, lettisk, ungarsk, tsjekkisk, slovakisk og kroatisk.

En gang i uken sendes det nyheter på kinesisk og etiopisk og tre ganger i uken på arabisk.

Internasjonale kongresser i Rom i den annen halvdel av Det Hellige År.

I løpet av den annen halvdel av Det Hellige År er og vil følgende internasjonale kongresser bli holdt i Den evige stad: 19.—26. august: Pax Romana-bevegelsens internasjonale kongress; 27. aug.—3. sept. Katolske juristers internasjonale kongress; 1.—5. sept.: Den første internasjonale kongress for katolske kunstnere; 4.—8. sept.: Den internasjonale misjonskongress; 5.—9. sept.: Den internasjonale sykepleierskekongress; 7.—11. sept.: Den internasjonale kongress for skolastisk filosofi; 7.—13. sept.: Den internasjonale konferanse for katolsk sosialarbeide; 8.—12. sept.: Den marianske kongregasjons internasjonale kongress; 13.—16. sept.: Caritas-foreningens studiedager; 11.—17. sept.: Den internasjonale Thomistkongress; 15.—17. sept.: møte av seminarprofessorer; 2.—7. okt.: Fængselsprestenes første internasjonale kongress; 10.—14. okt.: Den internasjonale katekettikk-kongress; 15.—20. okt.: Fransiskaner-ordenens internasjonale kongress for pedagoger og lærere; 23. okt.—1. nov.: Den internasjonale mariologkongress; 3.—5. nov.: Den internasjonale, katolske forleggerkon-

gress; 10.—20. des.: Den internasjonale kongress for legapostolatet; 19.—20. des.: Fransiskaner-ordenens internasjonale kongress for legapostolatets ledere.

AFRIKA

Eukaristisk kongress på Gullkysten.

Den første nasjonale eukaristiske kongress på Gullkysten vil finne sted i tiden 19.—26. febr. 1951 i Kumasi. Mange biskoper fra Vest- og Øst-Afrika og fra England og De forente stater har tilsagt sitt nærvær. På Gullkysten finnes det om lag 300 000 katolikker.

BELGIA

Grunnleggeren av Jocist-bevegelsen, Mgr. Cardijn, om de alvorlige begivenheter under kongekrisen.

Grunnleggeren av Jocistbevegelsen, mgr. *Cardijn*, talte nylig i Antwerpen og pekte på de alvorlige symptomer urolighetene i Belgia under kongekrisen hadde brakt for dagen. Mgr. *Cardijn* uttalte blant annet:

«Jeg taler ikke som politiker, heller ikke som flamlender, men som en prest som i 40 år har gitt all sin kraft for å bedre arbeidernes kår. På grunnlag av de autoritative informasjoner jeg har, kan jeg si at situasjonen i Vallonia (den franske delen av Belgia) var verre enn den er bak jernteppet. Vet dere at sosialistene i Grace-Berleur hvor en gruppe gendarmar i kamp for livet måtte fyre på mengden og kom til å drepe tre mennesker, nektet å la to av de drepte få en kristen begravelse, at de blankt avviste de etterlattes protester og lot de to begrave på kvelden for å utnytte selv begravelsen politisk? At de i tillegg til dette slo opp plakater på en rekke kirkedører hvor det ble advart mot å overvære messen og besøke kirkene? Vi skal nå samle alt om dette i en brosjyre og forelegge materialet for De Forente Nasjoner, Unesco og for andre sammenslutninger over hele verden.»

DE FORENTE STATER

Ny katolsk dagsavis?

Det meldes fra Kansas City at lederen av en gruppe legfolk i Denver, Missouri, mr. *Robert Hoyt*, er i ferd med å starte en katolsk dagsavis, den første i De Forente Stater. Den vil hete *Sun Herald*, komme ut med 12 sider og startes i oktober. Mr. *Hoyt* sier at han har drøftet saken med biskopen av Kansas City. Avisen vil hverken eies eller kontrolleres av Kirken.

ENGLAND

Kjent engelsk metodist deltar i pilegrimsferd til Lourdes.

Den kjente, engelske metodistpastor, dr. *Leslie Weatherhead*, har nylig holdt foredrag i metodistkirken i City Temple i London om «Min pilegrimsferd til Lourdes».

Han deltok sammen med en gruppe katolikker i pilegrimsferden.

Sjeler bør gå foran profitten, sier engelsk arbeidsgiver.

«Det er bedre å gi avkall på en stor ordre enn å krenke et menneske i bedriften. For å hindre en dødsynd i bedriften, bør arbeidsgiveren ikke rygge tilbake for de største oppofrelser,» fremholder en av pionerene for apostolatet blant arbeidsgiverne i England, mr. *Alan Turner*, som er direktør for en rekke bedrifter som nå er blitt arbeidsplasser for Den katolske aksjon. Uttalelsen er fremsatt i en brosjyre: «Plan for en kristen industri» som mr. *Turner* nettopp har utgitt.

FRANKRIKE

100 000 troende overvar den marianske kongress i Rennes.

Den sjettede marianske kongress i Frankrike ble holdt i slutten av juni i Rennes. 100 000 troende fra hele landet var møtt fram. 300 000 tilskuere var samlet for å se prosesjonen gjennom byens flaggmykkede gater.

Den avsluttende pontifikalmesse ble celebrert av biskopen av Lille, kardinal *Lienart*. Den pavelige nuntius, erkebiskop *Roncalli*, holdt prekenen, og erkebiskopen av Rennes, kardinal *Roues* leste et budskap fra paven.

Under kongressen ble det holdt et særlig møte av teologer og historikere som behandlet mysteriet Marias opptagelse i himmelen.

En av kongressens dager var viet barna. 40 000 barn var kommet til Rennes. Under pontifikalmessen dannet de et mektig sangkor som tok del i gudstjenesten.

15 000 soldater besøker Lourdes.

Anført av kardinal *Saliege* og erkebiskopen av Paris, mgr. *Feltin* har 15 000 offiserer og soldater i den franske armé foretatt en pilegrimsferd til Lourdes. 300 av dem var sårede fra krigen i Indo-China.

HOLLAND

Kirke bygges til ære for St. Maria Goretti.

Den første kirke til ære for St. Maria Goretti vil bli oppført i den hollandske grenseby Kerkrade.

Hun ble valgt til skytshelgen for bispedømmet av biskopen av Roermond.

INDIA

Kirken på fremmarsj.

Siden århundreskiftet har Kirken i India vært på fremmarsj. Dette skyldes ikke minst den innfødte klerus energiske arbeide. Indias hierarki ble opprettet i 1856 og teller nå 52 biskoper, hvorav 24 innfødte. Av de 5000 prester er 4000 innfødte, og av de 10 000 søstre er 9000 innfødte. I presteseminarer utdannes for tiden 1800 studenter til prester. Jesuittordenen teller 1500 medlemmer, hvorav 770 er innfødte. — Hovedvekten i misjonsarbeidet er lagt på skole- og undervisningsvesenet. Det finnes i India 8000 katolske elementærskoler med 166 000 elever og 25 høyskoler med om lag 20 000 studenter. Ved kirkens øvrige skoler og universiteter utdannes i alt 900 000 indere, hvorav halvdelen ikke er katolikker. Dette omfattende opplysningsarbeide er høyt skattet av befolkningen.

Voksende hinduisk innflytelse.

Indias konstitusjon har ikke anerkjent noen religion som statsreligion. Den sikrer full religionsfrihet. Den katolske avisen *New Leader* i Madras trekker imidlertid i et av sine siste nummer frem visse ting som tyder på fremstøt fra hinduistisk hold. Bilder av Hindu-guder og -gudinner kommer nå til syne på frimerkene. Tårnet av et hindu-tempel er trykt på brevpapiret til regjeringen i Madras. Ennå er det forbudt å slakte kyr i enkelte av statene. Forskjellige bidrag til folk tilhørende lavkastene trekkes tilbake om folk som hører til disse kaster går over til kristendommen. Kristne helligdager som var garantert katolikkene, er igjen strøket, og forskjellige fonds som skulle komme forskjellige befolkningsgrupper til gode, får nå bare hinduene nye godt av.

JAPAN

Mange byer fremdeles uten katolske misjonstasjoner.

Hvor spredt de katolske menighetene i Japan er, fremgår av en rapport som er utgitt av Den nasjonale katolske komité i Tokio. Den viser at det fremdeles finnes 81 byer med en befolkning på mer enn 30 000 innbyggere som er uten katolske menigheter. To av disse byer har en befolkning på over 100 000 mennesker.

Erkebispedømmet Tokio teller nå 14 670 katolikker, hvilket er 18 prosent mer enn for et år siden. Av voksne konvertitter ble 2019 opptatt i Kirken i årets løp, hvorav 21 protestanter. Hertil kommer 4091 som forberedes for mottakelsen av dåpens sakramente.

Det er opprettet to nye menigheter i dette bispedømme i årets løp og en tredje er under dannelse.

I Fukuoka oppføres det en bygning på 4 etasjer som skal brukes som presteseminarium. Tallet på teologiske studenter er for øyeblikket 27, men en venter at det vil bli fordoblet i de nærmeste måneder. Dette seminarium ledes av Sulpicianpatrene fra Canada og utdanner prester for alle bispedømmer og prefekturer på Kyushu. Et annet presteseminar ledes av jesuittene i Tokio. Det har 120 studenter.

ROMANIA

Kirkens eiendom overført til komitéen av falske prester.

All eiendom tilhørende Den katolske kirke med latinsk ritus i Romania, ble den 8. august «overført» til den «midlertidige komité» av den lille gruppe falske prester som er kjent som «Transylvanias katolske kirke med latinsk ritus». Transaksjonen skjedde ved M. *Tedor Usaiu* som er sjefsinspektør hos ministeren for religiøse anliggender. Komitéens president er en frafallen prest ved navn *Gergely Fodor*. Den ekskommuniserte prest *Andreas Gotha* var også til stede ved «høytideligheten».

SPANIA

Legmannsordenen godkjent av Paven.

Kongregasjonen for religiøse ordener har ved et dekret av den 16. juni endelig godkjent ordenen «Selskapet av Det Hellige Kors og Guds arbeid», populært kalt «Opus Dei», en organisasjon av legfolk med både mannlige og kvinnelige medlemmer som fortsetter sitt liv i verden uten religiøs drakt men som har ofret seg til Guds tjeneste ved å avgi de evangeliske løfter om fattigdom, kyskhed og lydighet og arbeide for Hans kongedømme blant de mennesker som de kommer i kontakt med i dagliglivet.

Selskapet ble grunnlagt den 2. oktober 1928 av mgr. José-Maria *Escriva de Balaguer*. Det er det første av denne art som har fått pavelig godkjennelse. Selskapet har allerede flere hundre hus i forskjellige europeiske land, i Nord-, Sentral- og Sør-Amerika og i Afrika.

De forskjellige arbeidsgrener for menn og kvinner arbeider atskilt. De har sine særlige oppgaver og hus.

TYSKLAND

Ønske fremsatt om tillatelse til aften-messer.

På den første liturgiske uke i Frankfurt, fremsatte over 600 prester og ordensfolk og 150 legfolk ønske om tillatelse til å lese messen om kvelden og henstilte til det tyske hierarki å ta opp spørsmålet med Den Hellige Stol.

Kongressen ga også uttrykk for ønsket om at det må bli tillatt å lese evangeliet og epistlene i sognekirkene på morsmålet, og at påskeaftens liturgi får leses om kvelden.

Protestanter på «Katolikkenes dag».

I en melding fra Tyskland heter det at de tyske protestanter var offisielt representert ved en delegasjon fra deres nasjonale sammenslutning på «Katolikkenes dag» som fant sted i Passau den 3. september, der også biskop dr. Mangers var til stede.

Det bayerske hierarki kan feire sitt 100 års jubileum.

Det bayerske hierarkis Freising-konferanse som ledes av erkebiskopen av München og Freising, kardinal *Faulhaber*, kommer i løpet av høsten til å feire 100 års jubileet for det bayerske hierarkis opprettelse. De originale stiftelsesdokumenter ble funnet i Holland i 1939 og vil bli offentliggjort neste år.

Kvinnelige studenter til teologiske seminarer.

Av de 3900 studenter som nå studerer teologi ved katolske fakulteter og seminarer i Tyskland, er 141 kvinner som helt vil gå inn for undervisning i katekisme og alminnelig misjonsarbeide som *sjelesørgerinne*. Verst er det i Sachsen i den russisk-okkuperte sone hvor det bare finnes en prest for 2770 katolikker.

«Fader vår» i Forbundsdagen i Bonn.

Katolikker og protestanter leser sammen «Fader vår» for forhandlingene tar til i Forbundsdagen i Bonn — Vest-Tysklands parlament. Katolikker og protestanter veksler hver uke med å lede bønnen. Før og etter bønnen blir salmer sunget. Medlemmer av alle partier, unntatt kommunistene, tar del i disse andaktene.

TSJEKKOSLOVAKIA

De troende forlot kirken da en falsk prest besteg prekestolen.

Det amerikanske, katolske pressebyrå NCWC melder fra Linz i Østerrike følgende episode som gir et godt inntrykk av den holdning katolikkene i Tsjekkoslovakia inntar:

«Kommuniststyret i Praha sender falske prester ut til de soknekirker som er uten prester. Den 16. juli fant følgende sted i jesuittkirken St. Ignatius: Kirken var fylt til trengsel ved morgens siste stille messe som gjerne innledes med en kort preken. Da tiden var inne kom en helt ukjent «prest» inn i koret, gikk opp på prekestolen og leste evangeliet. Der begynte han å preke. Fem minutter senere var kirken tom. «Presten» hadde bare uttalt et par setninger da noen av de troende straks forsto at han ikke kunne være prest. De forlot straks kirken og alle andre fulgte etter dem. Taleren fant seg plutselig på prekestolen i en tom kirke. Det fortelles om liknende episoder også fra andre kirker.»

UNGARN

Kampen mot de religiøse ordner.

Det foreligger nå nærmere enkeltheter om befolkningens reaksjon på det slag som den kommunistiske regjering rettet mot de religiøse ordener i Ungarn den 18. og 19. juni.

I Szombatehly gjorde 400 mennesker motstand og måtte nedkjempes med brannslanger. I Keszthely satte befolkningen ut vaktposter ved Karmeliter-klostret. Politiet fikk bare gjennomføre en rent formell inspeksjon. I Hatvan ble politiet drevet bort. Neste dag møtte det fram med forsterkninger og arresterte 30 familier. I Budapest, Győr og Sopron tvang befolkningens holdning til å åpne kirkene igjen dagen etter at de var stengt. Den 18. juni ble jesuittenes kirke i Budapest innviet til Det Hellige Hjerte, åpnet dagen etter at den var blitt stengt på grunn av befolkningens demonstrasjoner.

Men på mange steder lyktes det Sovjets lakeier å stenge kirkene og fordrive ordensfolkene og prestene. Mange ble — som tidligere omtalt i «St. Olav» — arrestert.

Nye enkeltheter om arrestasjonen av ordensfolkene.

«Te Deum» i lastebiler.

Fra et brev som det er lyktes en av de arresterte ordensfolk å få smuglet ut fra det kloster hvor han sitter arrestert, bringer vi følgende utdrag:

«Jeg hadde lagt meg kl. 11 på kvelden, men ble noe senere vekket av spetakkel. Noen banket på min dør og ropte: De arresterer oss i løpet av 5 minutter. Vi må møte på klostergården. Noen få ting fikk jeg pakket i min koffert og var på noen minutter på samlingsstedet. Det lyktes en av våre brødre å redde det hellige Sakrament... Politiet forlangte at vi skulle undertegne en erklæring om at vi ble drevet bort på ordre fra innenriksdepartementet som upålitelige elementer og at vi frivillig gikk med på å flytte oppholdssted... Vi ble anbrakt i lastebiler som var dekket med presenninger. Da bilen startet stemte en av patrene i *Te Deum* og vår sang druknet lyden fra motoren. En av vaktene mislikte sangen og slo til en av patrene, hvorpå vi holdt opp å synge. Hele veien den 8 timer lange reisen forbannet vaktene oss. To av dem begynte å holde marxistiske foredrag. De fortalte at vi ville bli brakt til et vakkert sted hvor vi endelig ville få lære å arbeide.

Vi ble brakt til et forfallent hus. Gulvet var fullt av tørket gjødsel. Huset hadde vært brukt til løe. Vi intonerte *Magnificat* mens vi forsøkte å bringe huset i orden. Vi er klar over at dette bare er et midlertidig oppholdssted. I Budapest fikk vi vite at noen grupper var brakt over grensen til Karpato-Ruthenia. Må Guds vilje skje med oss. Vær ikke engstelig for oss og frykt ikke...»

Ingen prosesjon på St. Stephans dag.

Den tradisjonelle prosesjonen gjennom Budapest's gater på St. Stephans dag den 20. august ble avlyst i år. I stedet arrangerte den kommunistiske regjering som har 98 pst. av folket mot seg, en «Konstitusjonens dag» for å feire sovjetforfatningen, som ble innført i Ungarn den 18. august i fjor. Ikke desto mindre fyltes St. Stephans katedralen i Budapest hele dagen av tusener og atter tusener av troende som kom for å se helgenens balsamerte høyre arm.

STØTT OG UTBRE

ST. OLAV

ved å tegne

Gaveabonnement!

BREV & KVELDSKOLEN

KURSER HØSTEN 1950 I OSLO

Kurs 1, 2 og 3 hver tirsdag kl. 20—22 i Det gamle Handelsgymnasium, Munchsgt. 4

Kurs 1. kl. 20.

Pater Albert *Raulin O.P.* «Tilbake til kildene for å utdype den kristne lære. I. Det gamle testamente.»

- 19. sept. Hvorfor må vi stadig tilbake til kildene?
- 26. sept. Guds åpenbaring og den hellige Skrift.
- 3. okt. Skapelsen som kjærlighetenes verk.
- 10. okt. Syndefallet og arvesynden.
- 17. okt. Abraham, de troendes far.
- 24. okt. Isak, Jacob og Josef.
- 31. okt. Moses befrier Israel.
- 7. nov. Gud slutter en pakt med sitt folk.
- 14. nov. Israels dommere og første konger.
- 21. nov. Profetene.

Kurs 2. Kl. 21.

Pastor dr. Gerard *Vranken.* «Den katolske kirkes juridiske struktur. — Praktiske spørsmål fra kirkeretten.»

- 19. sept. Hvorfor en juridisk organisert kirke?
- 26. sept. Fra Nidaros erkebispedømme til Oslo Apostoliske Vikariat; gamle og nye kirkelover.
- 3. okt. Det juridiske skjelett i Kristi mystiske legeme: Legfolk — sokneprest — biskop — den romerske kurie.
- 10. okt. Liturgien, Kirkens offisielle bønn.
- 17. okt. Ekteskap og ekteskapsprossesser. (Ingrid Bergmann)
- 24. okt. Ekskommunikasjonen før og nå. (Pavens dekret mot kommunismen fra 1949.)

Kurs 3. Kl. 21.

Dr. Gunhild *Johnson* (siste time ved pastor F. J. *Fischedick*): «Miraklene i Lourdes».

- 31. okt. Lourdes forhistorie. Bernadette og Grotten.
- 7. nov. Miraklene i Lourdes og legevitenskapen.
- 14. nov. Miraklene i Lourdes og legevitenskapen.
- 21. nov. Den katolske kirke og miraklet.

Kurs 4 og 5, hver torsdag kl. 20—22 i Gymnastikksalen på St. Sunniva Skole, Akersveien 4

Kurs 4. Torsdag den 21. og 28. sept., den 5., 12., og 26. okt. kl. 20.

Ørnulf *Ranheimsæter*: «Veiledning til kunstforståelse».

Dette kurset er tenkt som en hjelp for dem som gjerne vil lære seg opp til å forstå hva som er godt og hva som er mindre godt i religiøs og i verdslig kunst, — for dem som søker et holdepunkt for å

bedømme et maleri eller en tegning. Man vil få en omtale av de forskjellige teknikker som brukes i billedkunst (forholdet mellom stoff og form), en redegjørelse for spørsmålet: når blir naturetterliggen kunst? (forholdet mellom fotografi og kunst), en omtale av billedkunstens stil som uttrykk for en kunstners personlighet og som uttrykk for en tidsalders ånd — med eksempler valgt fra den gotiske kirkekunst og fra renessansen. Alt blir illustrert ved lysbilder.

Kurs 5. De samme dager kl. 21.

Daniel *Haakonsen*: «Henrik Wergelands diktning — en norsk skole til åndelig liv». Det blir en gjennomgåelse av noen av Wergelands mindre dikt med det mål å se hvorledes den wergelandske mystikk speiler seg av i dem. Deltagerne vil få diktene utlevert.

Studiesirkler.

Hvis det viser seg å være interesse for det, vil det etter kurs 4. og 5. bli startet studiesirkler omkring kurslederne. Mulige vanskeligheter i kursene vil da bli nærmere forklart, og det vil bli anledning til å få kursene gjenoppfrisket og utdypet.

Brevskole.

I tilknytning til aftenskolen starter forbundet en brevskole. Nærmere opplysninger i et av de første nummer av St. Olav.

St. Olavs Forbund.

Innmeldingsblanket

Navn .....

Adresse ..... tlf. ....

ønsker å ta del i følgende kurs. (stryk det som ikke passer)

Kurs I. 19. sept.—21. nov. kl. 20 ..... Kr. 15,—
» II. 19. sept.—24. okt. kl. 21 ..... « 10,—
» III. 31. okt.—21. nov. kl. 21 ..... « 5,—
For alle 3 kurs tilsammen kr. 25,—.

Kurs IV. 21. sept.—26. nov. kl. 20 ..... Kr. 10,—
» V. 21. sept.—26. okt. kl. 21 ..... «... 10,—
For disse kurs kr. 15,—.

For alle 5 kurs kr. 35,—.

Studenter og skoleungdom halv pris.

Fylles ut og sendes sammen med beløpet til St. Olavs Forbunds kontor, Akersvn. 5 I, Oslo. Innmeldelse kan også skje i St. Olavs eksp. eller St. Olavs Forbunds kontor etter høymessen søndag den 10. og 17. september.

St. Olavs Forbund.

OSLO	HANS EKJORD Farvehandel St. Olavs gt. 3 - Oslo Tlf. 42 16 13 - Etabl. 1898	Dr. theol. J. van der Burg: <i>Den bibelske lære om</i> RETTFERDIGGJØRELSEN En sammenligning mellom den katolske Kirkes og Luthers lære. Kr. 2.15.
T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRÅ Ullevålsv. 1 - Oslo Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72	KATOLSK BØNNEBOK Kr. 8.50. ST. OLAVS FORLAG , Akersv. 5, Oslo	Forskjellen på Katolisismen og Protestantismen. (44 s.) Kr. 0.80.
TAPETHUSET Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo Tlf. 41 07 76 Tapeter — Linoleum	HANS KARLSEN MALERFORRETNING Tordenskjoldsgt. 6 B Tlf. 41 07 76 - Oslo Utfører all slags malerarbeid	
Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene KNUT JUUL CHRISTIANSEN Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT	FREDRIKSTAD	
Johan Olsen & Sønner Murmester og Entreprenørforretning Kongensgt. 17 - Oslo Etabl. 1896 Tlf. 42 50 85 - 42 52 23		
G. HALVORSEN — Fredrikstad <i>Pølsemakeri & Kjøttforretning</i> Telefoner: Forretningen 1781, 2455 - Kontoret 1781	CARSTEN CARLSEN Fredrikstad Kolonial, Mel og Fetevarer Tlf. 2175	HELENE ANDRESEN Kjøtt- og pølsevarer Fredrikstad Tlf. 2031
OLAVES HANSENS EFTF. <i>Kåre Kristiansen</i> Onsøybryggen Fredrikstad	Til parkett og linoleum: HUGOS boneolje	
KJØTTFORSYNINGEN Fredrikstad Tlf. 2855	TEKN. KJEM. fabrikk «HUGOS» Fredrikstad	
A/S DET NORSKE CHEVIOTSPINDERI Fredrikstad Telefon 2612 - 2613	FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler	